

Lastensuojelun perhehoidon, toimeksiantosuhteisen ammatillisen perhehoidon sekä tukiperhetoiminnan toimintaohjeet 2026 sekä Oma Hämeen toimintaohje oheishuoltajuuskysymyksissä lastensuojelussa 2026

Elämäntarkastuslautakunta 21.01.2026 § 4

Valmistelija Perhehoitoyksikkö Kanervan johtava sosiaalityöntekijä Salla Heiskanen, puh. 050 565 1310, [salla.heiskanen\(at\)omahame.fi](mailto:salla.heiskanen(at)omahame.fi)
lastensuojelun tulosaluejohtaja Taija Ylätalo, puh. 040 507 5442
[taija.ylatalo\(at\)omahame.fi](mailto:taija.ylatalo(at)omahame.fi)

Selostus Lastensuojelun perhehoidon toimintaohje, toimeksiantosuhteisen ammatillisen perhehoidon ja tukiperhetoiminnan toimintaohje sekä Oma Hämeen toimintaohje oheishuoltajuuskysymyksissä lastensuojelussa tarkistetaan vuosittain.

Lastensuojelun perhehoito on lapsen tai nuoren hoidon, kasvatuksen ja huolenpidon järjestämistä perhehoidossa. Perhehoito voi olla lyhytkestoista tilapäishoitoa tai jatkuvaa kestäen vuosia. Pitkäaikaisen perhehoidon lisäksi lasten ja nuorten on mahdollista käydä kerran kuukaudessa tukiperheessä esimerkiksi vanhemman jaksamisen tueksi. Palveluna perhehoito ja tukiperhetyö ovat kustannustehokkaita ja lapselle kodinomainen vaihtoehto ja myös lastensuojelulain mukainen ensisijainen sijoitusvaihtoehto silloin, kun lapsi tai nuori tarvitsee sijaishuoltopaikkaa. Perhehoitoa sijaishuollon muotona on tavoitteena kasvattaa entisestään hyvinvointialueella. Lastensuojelussa perhehoidon tukea on laajennettu osana sijaishuollon kehittämistä ja talouden tasapainottamista ja se on kuvattu vuoden 2026 toimintaohjeeseen.

Toimeksiantosuhteisen ammatillisen perhehoidon toimintaohjeet koskevat hyvinvointialueella alle viittä perhehoitajaa ja perhehoidon toimintaohje koskee noin 130 perhettä. Tukiperheitä on noin 190 hyvinvointialueella.

Kaikkiin toimintaohjeisiin on lisätty oma lukunsa Oimasta, joka on sähköinen palkkionmaksujärjestelmä ja jota käyttävät niin perhehoitajat, tukiperheet kuin oheishuoltajat. Lisäksi perhehoidon, toimeksiantosuhteisen ammatillisen perhehoidon sekä tukiperheiden toimintaohjeeseen on lisätty oma kappaleensa varautumisesta.

Tukiperheiden toimintaohjeeseen on tehty kaksi keskeistä muutosta, joista ensimmäinen on ollut käytössä kevästä 2025 saakka. Linjauksen mukaisesti lapsen lähisukulaiset eivät voi enää toimia tukiperheinä. Samanlainen linjaus on tehty myös monilla muilla hyvinvointialueilla. Lisäksi jatkossa tukiperhehoitoa voi sosiaalityöntekijän harkinnalla myöntää yli 7 päivää kerrallaan. Pidemmälle tukiperhejaksolle on satunnaisesti tarvetta ja sen vaikutukset lapsen ja perheen hyvinvointiin voivat olla merkittäviä ja säästää raskaammilta tukitoimilta myös taloudellisesti.

Perhehoidon toimintaohjeeseen on tehty tarkennuksia siitä, mitä kustannusten korvaus kattaa ja täsmennetty toimintatapoihin liittyviä ohjeita. Uusiksi on kirjoitettu kappale, jossa on kuvattu Kanervan tarjoama

tuki perhehoitajille ja johon on kirjattu pitkäaikaisen perhehoidon tuen muodot ja kriteerit.

Jälkihuoltoon liittyen perhehoidon toimintaohjeeseen on määritelty tarkemmin jälkihuollon sijoituksen kriteerit perhehoitoon, sekä itsenäistyvän nuoren tuki perhehoitajan toteuttamana. Jälkihuollon sijoitus perhehoidossa ja itsenäistyvän nuoren tuki perhehoitajan toteuttamana ovat määrällisesti hyvin pientä lastensuojelun perhehoidon kokonaisuudessa. Toimeksiantosopimuksella tapahtuvasta täysi-ikäisen nuoren itsenäistymisen tuen tehtävästä maksetaan palkkiota jatkossa 300€/kk, kustannusten korvauksia ei makseta. Tästä ei synny lisäkustannusvaikutuksia hyvinvointialueelle, sillä aiemmin tuki on annettu tukiperhepalveluna.

Pienempiä lisäyksiä ja huomioita ovat mm. sijaishoitajiin liittyen velvoittava koulutus. Perhehoitoyksikkö Kanervassa järjestettiin pilottikoulutus sijaishoitajille syksyllä 2025. Toimintaohjeeseen on lisätty maininta, että jatkossa ko. koulutus on uusille sijaishoitajille velvoittava.

Perhehoidon toimintaohjeessa ohjeistetaan uutena asiana tilapäisesti sijoitetun lapsen osoitteenmuutoksesta sekä sijoitettujen lasten terveystarkastuksista.

Oheishuoltoa koskeva ohje on tarkoitettu niin sosiaalityöntekijöille kuin alueen oheishuoltajille ja se vastaa kysymyksiin, jotka liittyvät sellaiseen oheishuoltajuuteen, jonka myötävaikuttamiseen on lastensuojelu ollut myötävaikuttamassa. Ohjetta on selkiytetty ja lyhennetty. Lisäksi siinä on määritelty Perhehoitoyksikkö Kanervan tarjoama tuki vastaamaan paremmin tarvetta.

Matkakorvausten osalta muutos perustuu verohallinnon ohjeeseen 2026 koskien verovapaata kilometrikorvausta, joka on 0,55€ /km. Matkakorvauksista on oma kappaleensa kirjattuna toimintaohjeisiin. Muutos astuu voimaan 1.1.2026.

Liitteenä on seuraavat luonnokset: lastensuojelun perhehoidon toimintaohje 2026_merkinnät, lastensuojelun ammatillisen perhehoidon toimintaohje 2026_merkinnät, tukiperhetoiminnan toimintaohje 2026_merkinnät ja toimintaohje oheishuoltajuuskysymyksissä lastensuojelussa 2026_merkinnät. Poistettavat kohdat on liitteisiin merkattu yliviivauksin ja muutettavat tai lisättävät kohdat on merkattu punaisella värillä.

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.5 § kohta 11

Toimialajohtajan/ perhe-, sosiaali- ja vammaispalvelut päättösesitys

1) elämäntarkautakunta päättää osaltaan hyväksyä vuoden 2026 lastensuojelun perhehoidon, toimeksiantosuhteisen ammatillisen perhehoidon sekä tukiperhetoiminnan toimintaohjeet ja Oma Hämeen toimintaohjeen oheishuoltajuuskysymyksissä lastensuojelussa 2026, sekä niihin tehdyt tarkennukset.

2) esittää aluehallitukselle, että se vahvistaa päivitettyt toimintaohjeet

Päätös

Elämänkaarilautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano**Muutoksenhaku**

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 09.02.2026
489/00.01.02.00/2026

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska(at)omahame.fi

Selostus

Elämänkaarilautakunnasta on tullut aluehallituksen päätettäväksi asia koskien lastensuojelun perhehoidon, toimeksiantosuhteisen ammatillisen perhehoidon sekä tukiperhetoiminnan toimintaohjeiden 2026 hyväksymistä ja Oma Hämeen toimintaohjeen oheishuoltajuuskysymyksissä lastensuojelussa 2026 hyväksymistä.
(MP-J)

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 5 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää hyväksyä vuoden 2026 lastensuojelun perhehoidon, toimeksiantosuhteisen ammatillisen perhehoidon sekä tukiperhetoiminnan toimintaohjeet ja Oma Hämeen toimintaohjeen oheishuoltajuuskysymyksissä lastensuojelussa 2026 niihin tehtyine tarkennuksineen.

Päätös**Täytäntöönpano**

Asiaote / johtava sosiaalityöntekijä Salla Heiskanen, tulosaluejohtaja Taija Ylätalo

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus